

KINNITATUD
Tallinna Ühisgümnaasiumi direktori
20.12.2024 käskkirjaga nr 1-2/10
LISA

Tallinna Ühisgümnaasiumi põhikooli õppekava

1. Üldosa
2. Kooli väärtused ja eripära, õppe- ja kasvatustöö eesmärgid
3. Õppekorraldus
  - 3.1. Üldpõhimõtted
  - 3.2. Tunnijaotusplaan
  - 3.3. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine
  - 3.4. Valikainete ja võõrkeelte valik
  - 3.5. Distant- ja hübriidõpe
  - 3.6. Koduõpe
4. Tunniväline tegevus õppe- ja kasvatustöö osana, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline;
5. III kooliastme loovtöö korraldamise põhimõtted
6. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ning hindamise alused / korraldus / põhimõtted
7. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
8. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted;
9. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
10. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

1. Üldosa

1.1. Tallinna Ühisgümnaasiumi (edaspidi TÜG) õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis annab ülevaate kooli väärtustest ja eripärast ning on aluseks põhikoolis toimuvale õppimisele, õpetamisele ja kasvatamisele.

1.2. Õppekava aluseks on „Põhikooli riiklik õppekava“(edaspidi PRÕK). Õppekava eesmärgid on kooskõlas TÜG-i arengukava eesmärkidega, peetakse silmas kooli ja paikkonna eripära, kooli töötajate, lastevanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid vaimseid ja materiaalseid ressursse.

1.3. TÜG-i õppekava on välja töötatud õpetajate ühistel ning valdkonna koosolekutel. Kooli õppekava koostamises osalevad kõik koolis õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud ning vajadusel teised koolitöötajad. Kool kaasab õppekava koostamisse õpilasi, lapsevanemaid ja teiste huvirühmade esindajaid.

1.4. TÜG-i õppekava koosneb üldosast ja ainevaldkondade kavadest.

1.5. Kooli õppekava üldosas esitatakse:

1.5.1. kooli väärtused ja eripära, kooli õppe- ja kasvatusesmärgid;

1.5.2. õppekorraldus (üldpõhimõtted, tunnijaotusplaan, läbivate teemade ja lõimingu rakendamine, valikainete ja võõrkeelte valik);

1.5.3. tunniväline tegevus õppe- ja kasvatus töö osana, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline;

1.5.4. III kooliastme loovtöö korraldamise põhimõtted;

1.5.5. õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus;

1.5.6. õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;

1.5.7. õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted;

1.5.8. õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;

1.5.9. kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

1.6. Ainevaldkondade õppeainete ainekavades esitatakse õppeainete õpitulemuste ja õppesisu kirjeldused klassiti.

1.7. Põhikooli kooliastmed on:

I kooliaste – 1. – 3. klass;

II kooliaste – 4. – 6. klass;

III kooliaste – 7. – 9. klass.

1.8. Ainevaldkonnad ja neis kirjeldatavad kohustuslike õppeainete ainekavad on:

1) keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus, eesti keel teise keelena (lisa 1);

- 2) kehaline kasvatus: kehaline kasvatus (lisa 2);
- 3) kunstained: muusika, kunst (lisa 3);
- 4) loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia (lisa 4);
- 5) matemaatika: matemaatika (lisa 5);
- 6) sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus (lisa 6);
- 7) tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus (lisa 7);
- 8) võõrkeeled: A-võõrkeel, B-võõrkeel (lisa 8).

2. Kooli väärtused ja eripära, õppe- ja kasvatustöö eesmärgid

2.1 TÛGi visioon - TÛG on traditsioonidele toetuv, keskkonda hoidev, õpioskuseid tagav uuendusmeelne kool, kus väärtustatakse Tarkust, hoitakse Ühtsust ja mõeldakse Globaalselt.

2.2 TÛGi missioon - TÛG on põhi- ja keskhariduse omandamist võimaldav üldhariduskool, kus sõbralikus õpikeskkonnas luuakse tingimused kaasaegses ja tulevikuühiskonnas toimetulekuks. Meie traditsioonide rikkas, rahvuskultuuri soosivas koolis kasvab teadmiste ja oskuste omandamise kaudu terve, säästliku ellusuhtumisega, hooliv, arenenud ja uuendusmeelse mõtlemisega, loov isiksus – Eesti Vabariigi kodanik.

2.3 Kooli väärtused ja eripära

Ühiselt oleme sõnastanud kooli kolm väärtust ja nende paremaks mõistmiseks ning ellu rakendamiseks kirjeldanud neid läbi tegevuste.

KOOS ON KERGEM	VASTUTADA ON VAHVA	HOOLIME JA HOIAME
<ul style="list-style-type: none"> • Mõistame kokkuleppeid üheselt ja peame neist kinni • Looime ja hoiame üksteisega arvestavaid ning lugupidavaid suhteid • Väärtustame üksteise aega • Toimime ühtse meeskonna liikmetena • Probleemide lahendamisel kasutame dialoogi • Omame ja jagame vajalikku infot	<p>Vastutame enda arengu eest (õpiteekond, suhtlus teistega)</p> <p>Analüüsime enda tegevust ja selle mõju teistele</p> <p>Eksimine on inimlik – õpime vigadest</p> <p>Julgeme jagada</p> <p>Oleme paindlikud ja otsime uuenduslikke lahendusi</p>	<p>Oleme kohal nii füüsiliselt kui vaimselt</p> <p>Väärtustame tervist</p> <p>Hoolime keskkonnast, käitume jätkusuutlikult</p> <p>Hoiame akadeemilisust</p> <p>Leiame üles ja toetame igatüüpe andeid</p> <p>Toetame ja tunnustame</p>

2.4. Kooli õppe- ja kasvatusesmärgid

Põhikooli sihiseade

(1) Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

(2) Põhikoolis on õpetuse ja kasvatuses põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

(3) Põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

(4) Põhikool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

(5) Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

(6) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

(7) Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

2.5. Tallinna Ühisgümnaasiumi õppe ja kasvatuses rõhuasetused I kooliastmes

2.5.1. Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuses põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Esimeses kooliastmes keskendutakse:

2.5.1.1. kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;

2.5.1.2. positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;

2.5.1.3. õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;

2.5.1.4. eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;

2.5.1.5. põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;

2.5.1.6. õpiraskuste äratundmisele ning tugiteenuste ja -meetmete rakendamisele.

2.6. Õppe ja kasvatuses rõhuasetused II kooliastmes

2.6.1. Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuses põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmises- ja tegevusvaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse:

- 2.6.1.1. õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada
  - 2.6.1.2. huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
  - 2.6.1.3. õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
  - 2.6.1.4. õpiraskuste äratundmisele ning tugiteenuste ja -meetmete rakendamisele.
- 2.6.2. Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

2.7. Õppe ja kasvatus rõhuasetused III kooliastmes

2.7.1. Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatus põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- 2.7.1.1. õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2.7.1.2. õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 2.7.1.3. erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- 2.7.1.4. pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 2.7.1.5. õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- 2.7.1.6. õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel;
- 2.7.1.7. õpiraskustega õpilasele tugiteenuste ja -meetmete rakendamisele.

2.8. Pädevused

Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

- 1) **kultuuri- ja väärtuspädevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;
- 2) **sotsiaalne ja kodanikupädevus** – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;

[[RT I, 08.03.2023, 1](#) - jõust. 11.03.2023]

3) **enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;

4) **õpipädevus** – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;

5) **suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

6) **matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõendus põhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;

7) **ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust;

[RT I, 08.03.2023, 1 - jõust. 11.03.2023]

8) **digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuv ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Üldpädevusi arendatakse erinevates ainevaldkondades ja kooliastmeti läbi erinevate tegevuste ning ürituste, jms. Konkreetsed tegevused ja võimalused, mida kool kasutab üldpädevuste arendamiseks on ära toodud ainevaldkondade ja kooliastmete kaupa Lisas 9.

3. Õppekorraldus

3.1. Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti.

3.1.1 Tundide arv kooliastme kaupa ehk nädala tundide summa kolme aasta peale.

AINEVALDKOND	1. kooliaste	2. kooliaste	3. kooliaste
Keel ja kirjandus	19	15	12
Kehaline kasvatus	8	8	6
Kunstiained	10,5	7	6
Loodusained	3	7	20
Matemaatika	10	13	13
Sotsiaalsained	2	6	10
Tehnoloogia	4,5	5	5
võõrkeeled	3	12	18
Vaba jaotatud tunniressurss	8	10	4

3.1.2. Tunnijaotusplaan põhikoolis konkreetsete ainete ja klasside lõikes.

(* märgistatud ained tähistavad kooli valikut riiklikus õppekavas ettenähtud vaba tunni ressursi täitmiseks)

Õppeaine	Klass või kooliaste											
	1.	2.	3.	I KA	4.	5.	6.	II KA	7.	8.	9.	III KA
eesti keel	7	6	6	19	5	3	3	11	2	2	2	6
kirjandus						2	2	4	2	2	2	6
1.võõrkeel (inglise)		1*	3	4	3	3	3	9	3	3	3	9
2.võõrkeel (saksa/vene/soome)						2*	3	5	3	3	3	9
matemaatika	3	3	4	10	4	5*	5	14	4	4	5	13
loodusõpetus	1	1	1	3	2	2	3	7	2			2
geograafia								0	1	2	2	5
bioloogia								0	1	2	2	5
keemia								0		2	2	4
füüsika								0		2	2	4
ajalugu						1	2	3	2	2	2	6
inimeseõpetus		1	1	2		1	1	2	1	1		2
ühiskonnaõpetus							1	1			2	2
muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3
kunst	2	1	2	5	1	2*	1	3	1	1	1	3
tööõpetus	1	2	1	4				0				0
käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus					1	2	2	5	2	2	1	5
kehaline kasvatus	2	3	3	8	3	3	2	8	2	2	2	6
* rütmika/tants	1	1	1	3				0				0
*digioskused/ arvutiõpetus		2			1	1		2				0
*Mina ja kool - MIKO	1											
*Loovus ja loogika			1									
*Loovkirjutamine					1							

*Õpioskused					2							
*loovtöö										1		
Maksimaalne lubatud nädalakoormus	20	23	25		25	28	30		30	32	32	
<i>Vaba tunniressurs, mis on jaotatud:</i>	2	4	1	8	4	5	1	10				
Mina ja kool	1											
rütmika/tants	1	1	1									
Digioskused		2										
Loovus ja loogika			1									
Loovkirjutamine					1							
Õpioskused					2							
Inglise keel		1										
Kunst						1						
matemaatika						1						
B-võõrkeel						3						

3.2 Vaba tunnimahu kasutamine

3.2.1. I kooliastmes on kõikides klassides kooli valikainena rütmika/tants, mis aitab kaasa õpilaste kehalisele arengule, soodustab füüsilist ja sotsiaalset aktiivsust, õpetab seltskondlikku käitumist ja toimetulekut.

3.2.2. Vastavalt õpilase hariduslikule erivajadusele võimalik rakendada õpiabi (vt dokumenti TÜG tugiteenused ja –meetmed).

3.2.3. I kooliastmes on vaba tunnimahuna õppekavas 1. klassis õppeaine “Mina ja kool”, mille eesmärk on toetada õpilasi kooliellu sisse elamisel ja sotsiaalsete oskuste arendamisel, 2. klassis “Digioskused” (2 tundi) ja inglise keel 1 tund, 3. klassis “Loovus ja loogika”,

3.2.4. II kooliastmes on vaba tunnimahuna õppekavas 4. klassis “Loovkirjutamine” ja “Õpioskused” 2 tundi, 5. klassis üks kunst, üks matemaatika ja kolm B-võõrkeele tundi.

3.3 Ainevaldkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused

	I poolaasta	II poolaasta
5. klass	jäämees Ötzi	sugupuu ja suguvõsa
	käsitöö	ajaloos sügisel (okt-nov)
	inglise keel	saksa keel
	ajalugu	eesti keel - veebruaris
	kunst	kunst
7. klass	kuidas olla noor?	Reisikiri
	käitumine / enesejuhtimine	maailmakaart, mõõtmine, vahemaad, koordinaadid
	elukeskkond / VESI	kunst: anime, manga
	temperatuur	eksootilised kultuurid
	kasvamine	saared
	toitumine	geograafia: pinnamood, mäed
	ajad, tegusõnad	inglise keel: Iirimaa
	ajatelg	eesti
		Island
8. klass	eneseväljendus, kirjavahetus	LOOVTÖÖ
	õigekiri - keelevigade parandamine	üleminekueksam
	arvutis vormistamine	
	referaadid, tööd	õuesõpe
	kehaline - tants	puhkus-liikumine
	esitluse koostamine	aprillis botaanikaed
		õppekäik
		loomaaed
		juunis Soome õppekäik
9. klass		katsed, lõpetamine

	mat - kujundid	keskkond
	sotsiaalne kunst, ruumilised kujundid	soome keel - linna esitlus
	etikett (Kai), rahvusköögid - kombed, tavad, geogr asukoht	
	lavamuusika	keemia - kodukeemia
	kehaline - enese eest hoolitsemine	muusika ja abstraktne kunst
	inglise keel ja füüsika - soojusfüüsika	geograafia - põlevkivi, kliima soojenemine

3.4. Võõrkeelte valik

Seni on meie kooli põhikooli astmes õpitud kolme võõrkeelt, mis on aga liigselt suurendanud õpilaste õpikoormust põhikooli viimastes klassides. Sellel õppeaastal õpivad 8. klassi õpilased kolmandat võõrkeelt ehk soome keelt ühe tunni ulatuses ja 9. klassi õpilased kahe tunni ulatuses vabatahtlikkuse alusel ringitunnina.

Alates 2025./26. õppeaastast õpivad kõik põhikooli õpilased kahte võõrkeelt: alates 2. klassist inglise keelt ja alates 5. klassist kas soome, saksa või vene keelt. Valik tehakse käesoleva õppeaasta kevadel. Õpilased, kes on seni õppinud soome keelt kolmanda võõrkeelena, saavad jätkata soome keele õppimist, kui valivad selle endale B-võõrkeeleks. Kui õpilane soovib jätkata vene või saksa keele õpingutega, siis soome keelt edaspidi tunniplaanis enam ei ole.

Õppeaastal 2024/25	võõrkeelte maht	Õppeaastal 2024/25	keeled alates 1. sept 2025	PK lõpuks alates 5.klassist
6. klass (vene keele / saksa keele õpingutega alustasid 5. klassist 2 tundi nädalas – seega +1, kuna II kooliastme nõue on 3 tundi B keelt)	A-võõrkeel = inglise (3 tundi nädalas) B-võõrkeel 1 = saksa/vene (2 tundi) B-võõrkeel 2 = soome keel (2 tundi)	7. klass	A-võõrkeel = inglise (3 tundi nädalas) B-võõrkeel 1 = saksa/vene (3 tundi) B-võõrkeel 1 = soome keel (4 tundi)	inglise keelt 12 tundi kohustuslikust 12-st saksa keelt 13 tundi kohustuslikust 12-st vene keelt 13 tundi kohustuslikust 12-st soome keelt 12 tundi

				kohustuslikust 12-st
7. klass	A-võõrkeel = inglise (3 tundi nädalas) B-võõrkeel 1 = saksa/vene (3 tundi) B-võõrkeel 2 = soome keel (2 tundi)	8. klass	A-võõrkeel = inglise (3 tundi nädalas) B-võõrkeel 1 = saksa/vene (3 tundi) B-võõrkeel 1 = soome keel (4 tundi)	inglise keelt 12 tundi kohustuslikust 12-st saksa keelt 13 tundi kohustuslikust 12-st vene keelt 13 tundi kohustuslikust 12-st soome keelt 12 tundi kohustuslikust 12-st
8. klass	A-võõrkeel = inglise (3 tundi nädalas) B-võõrkeel 1 = saksa/vene (3 tundi) B-võõrkeel 2 = soome keel (2 tundi)	9. klass	A-võõrkeel = inglise (3 tundi nädalas) B-võõrkeel 1 = saksa/vene (3 tundi) B-võõrkeel 1 = soome keel (2 tundi ringitunnina)	inglise keelt 12 tundi kohustuslikust 12-st saksa keelt 13 tundi kohustuslikust 12-st vene keelt 13 tundi kohustuslikust 12-st soome keelt 12 tundi kohustuslikust 12-st

3.5. Gümnaasiumi õppesuunad ja kursused

Tallinna Ühisgümnaasium pakub gümnaasiumiharidust kolme õppesuunal: Reaal-, humanitaar- ja võõrkeeled, mis omakorda jagunevad reaalsuunas loodus- ja keskkonnaharuks ning digitootedisainiharuks, humanitaarsuunas teatri- ja meediaharuks. Lisaks 14 suunakursusele on õpilasel võimalusel igal aastal valida kaks valikkursust. Valikkursuseid tutvustavad õpilastele aineõpetajad ning õppejuhi koondatud infomaterjal vastavalt iga õppeaasta reaalsetele võimalustele.

Kõikide suundade põhikursuste arv on kokku 96, mis on gümnaasiumi lõpetamiseks miinimum kursuste arv, erinevused võivad tulla sisse õpilaste valikutest.

Alates 2024/25. õppeaastast on kolme võõrkeele valik õppesuuna ainetena ette nähtud vaid humanitaar- ja võõrkeeltesuunal, reaalsuuna õpilased saavad lisavõõrkeeli võtta valikkursustena.

Õpilane	reaalsuund - digitooteidisain				reaalsuund - loodus ja keskkond		
	10. klass	11. klass	12. klass		10. klass	11. klass	12. klass
Eesti keel	2	2	2		2	2	2
Kirjandus	1	2	2		1	2	2
Matemaatika (lai 14)	5	5	4		5	5	4
B2 keel - inglise keel	3	2			3	2	
valik: CAE			2				2
B1 võõrkeel – saksa/vene keel	2	2	1		2	2	1
Geograafia	2	1			2	1	
Bioloogia	1	2	1		1	2	1
Keemia	1	1	1		1	1	1
Füüsika	2	2	1		2	2	1
Ajalugu	2	2	2		2	2	2
Ühiskonnaõpetus			2				2
Muusika	1	1	1		1	1	1
Kunst	1	1			1	1	
praktiline kunst			1				1
Kehaline kasvatus	2	2	1		2	2	1
Filosoofia			1				1
Riigikaitse	2				2		
Perekonnaõpetus		1				1	
UT		1				1	
Joonestamine	1				1		
majandus							
suund	5	5	4		5	5	4
õpilase valikkursus	2	2	2		2	2	2
Kursuseid kokku	34	34	28		34	34	28

Õpilane	humanitaarsuund - teater		
	10. klass	11. klass	12. klass
Eesti keel	2	2	2
Kirjandus	3	3	3
Matemaatika (kitsas 8 /lai)	5	5	4
B2 keel - inglise keel	3	2	
valik: CAE			2
B1 võõrkeel – saksa/vene keel	2	2	1
Geograafia	2	1	
Bioloogia	1	2	1
Keemia	1	1	1
Füüsika	2	2	1
Ajalugu	2	2	2
Ühiskonnaõpetus			2
Muusika	1	1	1
Kunst	1	1	
praktiline kunst			1
Kehaline kasvatus	2	2	1
Filosoofia			1
Riigikaitse	2		
Perekonnaõpetus		1	
UT		1	
Joonestamine			
majandus			
suund	3	4	3
õpilase valikkursus	2	2	2
Kursuseid kokku	34	34	28

10. klass	humanitaarsuund - meedia	
	11. klass	12. klass
2	2	2
3	3	3
5	5	4
3	2	
		2
2	2	1
2	1	
1	2	1
1	1	1
2	2	1
2	2	2
		2
1	1	1
1	1	
		1
2	2	1
		1
2		
	1	
	1	
3	4	3
2	2	2
34	34	28

Õpilane	võõrkeelesuund		
	10. klass	11. klass	12. klass
Eesti keel	2	2	2
Kirjandus	1	2	2
Matemaatika (kitsas 8 /lai)	5	5	4
B2 keel - inglise keel	3	2	
valik: CAE			2
B1 võõrkeel – vene / saksa keel	2	2	1
C-võõrkeel (saksa/prantsuse/hispaania/soome keel)	2	2	2
C-võõrkeel (soome keel)	2	2	2
Geograafia	2	1	
Bioloogia	1	2	1
Keemia	1	1	1
Füüsika	2	2	1
Ajalugu	2	2	2
Ühiskonnaõpetus			2
Muusika	1	1	1
Kunst	1	1	
praktiline kunst			1
Kehaline kasvatus	2	2	1
Kultuurilugu			
Filosoofia			1
Riigikaitse	2		
Perekonnaõpetus		1	
UT		1	
Joonestamine			
majandus			
suund	1	1	
õpilase valikkursus	2	2	2
Kursuseid kokku	34	34	28

Üks võõrkeelesuuna erisustest tähendab ka kolmandat võõrkeelt (saksa, hispaania, prantsuse, käesoleval aastal ka jaapani keel) ja soome keele õpet kas algaja või edasijõudnuna. Samuti on suunapõhiste kursustena sissejuhatus nii Briti kui Ameerika õpingutesse, mida võimalusel pakutakse üle aasta valikainena ka teiste suundade õpilastele.

3.5.1 Harude kirjeldused

Reaalsuunda kujundavateks aineteks on lai matemaatika, loodusained (füüsika, keemia, bioloogia), majandusõpe ja joonestamine. Loodus- ja keskkonnaharu õpilased saavad lisaks palju praktilisi kursuseid (nt praktiline keemia, praktiline bioloogia, geoinformaatika jt.). Haru sobib õpilastele, kes soovivad edasi õppima minna tehnilisi alasid (TalTech), arstiteadust, matemaatikat, füüsikat, majandust jms. Digitootedisainiharus on 14 kursust ingliskeelselt õpet programmeerimisest, rakenduste loomisest ja toote kujundamisest. See haru sobib õpilastele, keda huvitavad IT-teenuseid hõlmavad erialad.

Meedia- ja teatrisuunda oodatakse loominguliste kalduvustega õpilasi, kellel on sügavam kultuuri- ja kirjandushuvi, soov tegutseda meedia-alal või teatris. Tegelikult peitub selles harus kaks suunda: Teater ja meedia: teatrirühma võetakse õpilasi vastu katsete alusel. Humanitaarsuuna ühisteks kujundavateks aineteks on kirjandus ja keeled. Erinevad on meediaõppe ja teatriga seotud distsipliinid. Haru soovitatakse humanitaarsete huvidega andekatele noortele, kes plaanivad edasises elus tegutseda kirjanduse- või kultuurivallas, meedias, teatris jm.

Võõrkeele haru pakub õpilastele täiendavaid ingliskeelseid kursusi inglise keelt kõnelevate maade kultuuriloost ja lisakursusi teise ja kolmanda võõrkeele omandamisel. Samuti on suur rõhk rahvusvaheliste suhete loomisel, projektõppel ja võimalusel lühi- või pikaajaliseks õpilasvahetuseks. Haru soovitatakse keele- ja kultuurihuvidega õpilastele, kellel on kavas õpinguid jätkata erialadel, mis eeldavad erinevate võõrkeelte oskust (näit. teenindusega või turismiga seotud erialad), õppida välismaal, tegutseda keeleteaduste vallas, tõlkijana, vms.

3.6. Distant- ja hübriidõpe

3.5.1. Distantõpe on õpetaja juhendatud õpe teadmiste ja oskuste omandamisel, mille käigus õpilased ei osale õppes koolimaja ruumides.

3.5.2. Osalise distantõppe vormi puhul võivad osad tunnid toimuda digitaalselt või iseseisvalt ja teised koolimajas. Samuti võib see tähendada, et klassid/grupid on jagatud väiksemateks õpirühmadeks, kes õpivad koolimajas kordamööda.

- 3.5.3. Hübriidõpe on õpe, kus osa õpilastest või õpetaja on koolimajas, teised distantstil.
- 3.5.4. Hübriidõpet võidakse vajaduspõhiselt rakendada tervislikel põhjustel puudujate kaasamiseks õppetöösse.
- 3.5.5. Õppetöö korralduslikku infot jagatakse õpilastele ja lapsevanematele e- kooli kaudu.
- 3.5.6. Distantsoõppe tund kestab üldjuhul 45 minutit kindlate kokkulepitud reeglite alusel, kuid mitte ilmtingimata tunniplaani alusel.
- 3.5.7. Võimalusel ja vajadusel korraldatakse hariduslikke tugiteenuseid vajavatele õpilastele õppetöö kontaktõppena.

3.7. Koduõpe

- 3.7.1. Koduõppena mõistetakse väljaspool kooliruumi korraldatavat õpet. Koduõpet rakendatakse:
- 3.7.1 kui õpilase tervises seisund ei võimalda tal kooli päevakavas ettenähtud õppes osaleda või
- 3.7.2 kui vanem soovib põhiharidust omandava õpilase õppetööd iseseisvalt korraldada.
- 3.7.3. Tervises seisundist tulenevat koduõpet korraldab kool vanema taotlusel ja koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel.
- 3.7.4. Koduõpet vanema soovil korraldab ja rahastab vanem.

3.8. Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted

3.7.1. Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

3.7.2. Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- 1) õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlemised, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- 3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlust;
- 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- 5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassiväliselt õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

3.7.3. Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

Läbivat teemat käsitletakse kõikides kooliastmetes läbi erinevate tegevuste: kooli vilistlaste esinemised, elukutsete ja õppimisvõimaluste tutvustamine; nõustamine karjäärikeskuses; õppimisvõimaluste tutvustamine; õppeasutuste külastamine; töökohtade külastamine.

2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

Läbiva teema käsitlemiseks on rõhk I kooliastmes looduse vaatlemisel, õuesõppel, õppekäikudel loodusesse, säästva eluviisi põhimõtete väärtustamisel ja järgimisel; II kooliastmes õuesõppel, õppekäikudel, säästva eluviisi põhimõtete rakendamisel käitumises ja tarbimises; III kooliastmes ja gümnaasiumis probleemõppe edendamisel, säästliku eluviisi erinevatel projektidel, osalemisel erinevates keskkonnaprojektides.

3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

Selle teemaga on läbi kõikide kooliastmete seotud nii heategevuslikud üritused; kooli esindamine väljaspool kooli toimuvatel erinevatel üritustel, võistlustel; õpilaste initsiatiivi ja ühisalgatuste toetamine ja innustamine; tegutsemine vabatahtlikuna erinevate projektide raames. Näiteks varjupaigad, lasteaiad, vanurid jne.; kodanikualgatuse ja -päeva projektid, õpilasesinduse kaasamine koolielu erinevates valdkondades, õpilaste oma initsiatiivi innustamine.

4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

Selle teema käsitlemisele aitavad kaasa oma ja lähinaabrite kultuuritraditsioonide tutvustamine (kalendritähtpäevade tähistamine, kombestiku tutvustamine, erinevad mängud ja tavad, rahvusvahelised tähtpäevad); oma kooli, oma kodukoha tunde kujundamine ja arendamine; kultuurilise identiteedi kujundamine klassi- ja koolivälise tegevuse kaudu: võistlused, teatrite, kontsertide külastamine, osavõtt laulu- ja tantsupeost; riigitähtpäevade ja kooliaastapäeva tähistamine, Euroopa Liidu riikide traditsioonide tutvustamine; oma riigi kultuuri, ajaloo, tähtpäevade väärtustamine, sündmustel osalemine, kultuurilise identiteedi kujundamine klassi- ja koolivälise tegevuse kaudu.

võistlused, teatrite, kontsertide külastamine, osavõtt laulu- ja tantsupeost; riigitähtpäevade ja kooliaastapäeva tähistamine; maailma erinevate riikide traditsioonide tutvustamine; sõprusprojektid ja koostöö erinevate koolidega (Saksamaa, Soome); sallivuse kujundamine, nt erinevad koostööprojektid; kultuurinädalad; erinevate identiteetide kujundamine: oma kooli, oma kodukoht, Eesti kodanik, Euroopa Liidu kodanik.

5) teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi;

Abiks on muuseumitunnid; raamatukogutunnid, internetis käitumise oskus; meediast arusaamine ja õige käitumisviisi valik; klassidevahelised ja ülekoolilised projektid; integratsioon - arvutiõpetus ja raamatukogu infootsimissüsteemi ESTER kasutamise õppimine; ülekoolilise rahulolu-uuringute läbiviimine.

6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Läbivalt toetavad siin teemakäsitust referaatide koostamine, loovtööde ja uurimistöde vormistamine (taimed, loomad); teaduse ja tehnika päevad, IKT pädevuste omandamine ja rakendamine erinevates ainetundides.

7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

Võimalused vastavalt eale ja võimalustele: liikluskasvatus; turvalisus (tuleohutus, iseenda turvalisus, esmaabi); tervisenõukogu algatatud ja läbiviidud projektid ja tegevused; erinevate aastaegade matkad; mänguvahetunnid; sotsiaalõpe; seksuaalkasvatus ja õppekäik noorte nõustamiskeskusesse; südamenädal, spordipäevadel ja spordivõistlustel osalemine, orienteerumine, sõltuvusainete ennetamiseks loengud

8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

I kooliastes alustatud kombeõpetus ja käitumiskultuuri kujundamine erinevates situatsioonides (avalikus ruumis ja transpordis), suhtlemine saadab õpilast läbivalt kuni gümnaasiumi lõpuni. Seda toetavad kooli põhiväärtuste teadvustamine; kokkulepped ja koostöö õpilaste, kooli töötajate ja lastevanemate vahel väärtuskasvatuse kujundamisel; kõlbelise kasvatuse teostamine kooli ja klassiürituste kaudu; turvalise õpikeskkonna loomine. Seda toetavad ka erinevad projektid läbi kõikide kooliastmete stiilinädal, sõbrapäev jms.

4. Tunniväline tegevus õppe- ja kasvatustöö osana, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline.

Lisas 10 on toodud ära erinevate üldpädevuste rakendamise võimalusi kooliastmete ja üldpädevuste lõikes. Samuti on välja töötamisel süsteemsem lahendus erinevate õppekäikude ja klasside ja õppekava ootuste parimaks seostamiseks. Arvestada tuleb loomulikult ka erinevate vahendite, ajutiste projektide ja akuutsete teemadega, mis pakuvad õppeaasta sees võimalusi tunniväliseks tegevuseks.

Tunnivälise tegevusena on õppe- ja kasvatustöö osad nii koolis toimuvad üritused kui ka klassijuhataja korraldatud ettevõtmised ja tegevused klassiga. Aineõpetajad otsivad võimalusi õpilaste aineteadmiste kinnistamiseks erinevate pakutavate näituste, mängude, külaskäikude jms näol. Põhikoolis on abiks nii Keskkonnainvesteeringute keskuse kui ka kultuuriranitsa programmid, mis pakuvad vastavalt võimalusi osalemiseks nii looduses kui kultuurielus.

5. III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord. (vt juhendmaterjali “Loovtöö korraldus Tallinna Ühisgümnaasiumias”)

Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus III kooliastme õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud. III kooliastme läbivatest teemadest lähtuv või õppeaineid lõimiv loovtöö on uurimus, praktiline töö, projekt, omalooming, kunstitöö vms ja selle kirjalik kokkuvõte, mis sisaldab loovtöö tausta, lähtealuseid ja eesmärgi ning töö aktuaalsust, tööprotsessi ja töö koostaja enesehinnangut oma tööprotsessile. Loovtöö teevad kõik 8. klassi õpilased.

Loovtöö liigid:

- 1) Õpilasuurimus on ühe õpilase poolt õppekava raames ette valmistatud kirjalik töö, kus õpilane keskendub mingile uurimisobjektile. Töö kirjutamine annab õpilastele esimese iseseisva uurimistöö kogemuse ning võimaluse tegeleda huvipakkuvate teemade ja probleemidega. Uurimuse eesmärgiks on saada täpsemat teavet uuritava teema kohta ning leida vastused olulistele küsimustele. Uurimistöö peaks olema valdavalt analüüsiva iseloomuga, olulisel 4 kohal on töö autori järeldused, tõlgendused ja üldistused. Õpilasuurimus ei piirdu üksnes refereerimisega.
- 2) Praktiline töö on õpilase või maksimaalselt kahe õpilase poolt õppekava raames loodud minifirma, tehnoloogiline lahendus, õppematerjal või projekt ja selle kirjalik kokkuvõte. Kirjalik kokkuvõte avab töö tausta, lähtealused ja eesmärgid ning kirjeldab töö aktuaalsust, tööprotsessi ja töö tulemust.
- 3) Omalooming (kirjanduses, muusikas, kunstis, käsitöös vm) on praktiline töö, mis sisaldab endas uudseid ideid ning on eneseteostust pakkuv ja silmaringi avardav. Loovtöö muusikateosena võib olla õpilase omalooming, aga ka muusikateose esitamine. Omaloominguline kunstitöö võib olla kujutava kunsti valdkondades nagu näiteks maal, joonistus- ja paljundusgraafika, skulptuur, keraamika, videofilm, animatsioon, etenduskunst, performance jne. Omaloominguline töö käsitöös ja tehnoloogias võib olla näiteks tikkimine, kudumine, heegeldamine, õmblemine, puutöö, restaureerimine jne.

Omaloominguline töö kirjanduses võib olla luuletus, raamat, näidend, stsenaarium jms. Omaloomingulise loovtöö puhul koostab õpilane ka kirjaliku osa, mis vormistatakse vastavalt kooli poolt kehtestatud nõuetele.

4) Olümpiaadid, konkursid, spordivõistlused

5) Loovtöö võib lugeda sooritatuks, kui õpilane on:

- saavutanud III kooliastmes individuaalselt piirkondlikul olümpiaadil 1.-6. koha;
- osalenud üleriigilisel või rahvusvahelisel aineolümpiaadil või õpilasuurimustööde konkursil. Vabastust saab taotleda ka suurepärase tulemuste eest spordivõistlustel:
- individuaalalal vabariiklikul tasemel saavutatud 1.-6. koht;
- Eesti esindamisel individuaalalal rahvusvahelistel võistlustel.

Vabastuse taotlemiseks täidab õpilane vastava avalduse (Lisa 2), mille vaatab läbi ja teeb otsuse loovtööde komisjon.

Loovtööst vabastatud õpilane osaleb kaitsmisel esitlusega sellest olümpiaadist, konkursist või spordivõistlusest, kus ta edukalt esines.

Loovtöö teoreetilises osas peab olema kasutatud vähemalt kahte allikat. See kehtib kõikide loovtöö liikide kohta.

Tehisintellekti (ChatGPT, OpenAI) kasutamine loovtöös on lubatud järgmistel juhtudel:

- abivahendina teadmiste laiendamisel ja juhendajaga eelnevalt kooskõlastatult;
- tekstiosade koostamiseks, mis on korrektselt viidatud ja kasutatud kirjanduse loetelus esitatud.

5.1 Loovtöö eesmärk

Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada tema arengut järgmiste aspektide kaudu (loetelu toetub põhikooli riikliku õppekava III kooliastme oskustele ja pädevustele):

- 1) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri (sh kultuuripärandit). Omab teadmisi teiste rahvaste kultuuridest, suhtub inimestesse eelarvamuste vabalt ja lugupidavalt;
- 2) on teadmishimuline, oskab õppida, hoiab õpimotivatsiooni ja vajadusel oskab küsida nõu;
- 3) on ettevõtlik, usub endasse, seab eesmärged ja tegutseb nende nimel;
- 4) juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab vastutuse oma tegude eest;
- 5) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste (sh valemid, skeemid ja graafikud);
- 6) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult keskkonda ning elab ja tegutseb seda säästes;

- 7) oskab esitada küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi, mõtleb süsteemselt ja kriitiliselt;
- 8) suudab tehnikat eesmärgipäraselt ja riskideta kasutada;
- 9) suudab väljendada ennast loominguiliselt, on loov;
- 10) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi;
- 11) kujuneb ühiskonnaliikmeks, kes saab igapäevaeluga iseseisvalt hakkama; oskab teadmised ja oskused seostada igapäevaeluga;
- 12) oskab planeerida pikemaajalisemaid ülesandeid (ajakasutus!) ja suudab oma tulemusi kriitiliselt hinnata;
- 13) arendab oma huvisid ja võimeid; ning suudab vastavalt nendele oma edasist õpiteed valida; 14) oskab kasutada sihipäraselt IKT-vahendeid

5.2. Loovtööde korraldamise põhimõtted

III kooliastme loovtöö üldise korralduse koordineerija on õppejuht või keegi teine antud ülesannetesse määratu, kes reguleerib koostööd arvutiõpetaja, klassijuhatajate, õpilaste juhendajate ja teiste õpetajatega. Koordineerija toetab ja juhendab klassijuhatajaid, juhendajaid, töötab välja ajakava hiljemalt jooksva õppeaasta septembrikuus.

Klassijuhataja toetab ja nõustab oma klassi õpilasi teemade ja juhendaja valikul, jälgib õpilaste ajakavas püsimist ja loovtööde kulgu. Probleemide korral aitab õpilasel leida lahendusi ja informeerib sellest lapsevanemat ja õppejuhti või loovtööde koordineerijat.

Loovtöö juhendajaks on oma kooli õpetaja või haridustöötaja. Loovtöö kaasjuhendaja(te)ks võib lisaks olla loovtööga seonduva kvalifikatsiooniga või töökogemusega täiskasvanu(d) väljastpoolt kooli.

Loovtöö kirjutatakse ja kaitstakse eesti keeles. Erisused võivad olla järgmised:

- 1) Loovtöö keeleks võib olla ka III kooliastmes õpetatav võõrkeel, kui seda tingib töö sisu.
- 2) Rändelaste loovtöö keel otsustatakse lähtuvalt õpilase võimetest.

Mõlemal juhul on tööle lisatud vähemalt üheleheküljeline sisukokkuvõtte eesti keeles. Kaitsmine toimub samuti eesti keeles. Loovtööde üldine ajakava on järgmine (Lisa 1):

- 1) 7. klassi I - II trimestril käsitleb tutvustab klassijuhataja loovtöö olemust, mõisteid, korraldust jms ning võimalikke teemasid. Klassijuhataja vastutab õpilastele ja vanematele info edastamise eest. Kooli poolt korraldatakse 7. klassi õpilastele III trimestril ka loovtööd tutvustav loeng.
- 2) 7. klassi õpilased osalevad III trimestril 8. klasside loovtööde kaitsmisel. Eelnevalt on klassijuhataja õpilastele tutvustanud kaitsmisele tulevate tööde teemasid. Õpilased analüüsivad klassijuhataja tunnis kaitsmist, toovad välja meeldinud tööd ja põhjendused ning mida kasulikku nad õppisid enda loovtöö tegemiseks.

3) 7. klassi III trimestril vormistavad ja allkirjastavad õpilane/õpilased juhendajaga kokkuleppe lehe (Lisa 3), mille hiljem allkirjastab ka klassijuhataja. Kokkuleppe lehe originaal jääb õpilase kätte ning koopiad juhendajale ja klassijuhatajale.

4) 8. klassis hakkab õpilane tööle juhendajaga kokku lepitud loovtöö teemal.

5) 8. klassi II trimestri alguses vaatab loovtööde komisjon loovtööde teemad läbi, vajadusel palub täpsustada eesmärgid või siis nõustab juhendajaid, mille järel kinnitab direktor õpilaste loovtööde teemad ja juhendajad.

6) Loovtöö kaitsmine toimub üldjuhul III trimestri alguses.

7) Loovtöö ettevalmistamise täpse ajakava igaks õppeaastaks kehtestab kooli loovtööde komisjon kooskõlas kooli üldtööplaaniga jooksva kooliaasta septembrikuu jooksul.

5.3. Loovtöö juhendamine

Loovtöö juhendamine lepitakse kokku õpilase ja juhendaja (vajadusel kaasjuhendaja) koostöös.

Loovtöö juhendamine võib toimuda individuaalselt või kuni kahe õpilasega rühmas (välja arvatud minifirmad). Õpilane kohtub juhendajaga vähemalt 4 korda.

Juhendaja roll on suunav. Juhendaja:

- 1) aitab õpilast teema valikul ja tegevusplaani koostamisel;
- 2) soovitab vajadusel kirjandust ja annab suuniseid info leidmisel;
- 3) jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele ning ajakavas püsimist;
- 4) nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks;
- 5) rühmatöö puhul täpsustab iga liikme panuse.

Loovtöö koostamise minimaalne ajaline maht õpilase jaoks võiks olla 15 tundi, mis sisaldab nii juhendamisele kulunud tunde kui ka iseseisvat tööd.

Loovtöö juhendaja kirjutab õpilasele hinnangu (Lisa 4), kui loovtöö on kaitsmiseks valmis.

Üks õpetaja juhendab üldjuhul ühel õppeaastal kuni kolme loovtööd. Mõjuval põhjusel ja kokkuleppel loovtööde komisjoniga võib ette tulla erandeid.

5.4. Loovtöö kaitsmine

Loovtöö kaitsmisele pääseb õpilane, kes on vähemalt kaks nädalat enne kaitsmist esitanud juhendajale oma uurimis- või praktilise töö koos kirjaliku osaga ja selle üles laadinud koolis kokkulepitud veebiplatvormile. Kaitsmise ajaks on samale platvormile üles laaditud ka juhendaja hinnang ja kaitsmise esitlus.

Loovtöö kaitsmine toimub koolis kokkulepitud ajal. Kokkuleppel loovtööde komisjoniga võib erijuhtudel loovtööde kaitsmine toimuda väljaspool kooli. Esitlus võib toimuda koolis ka teatud teema või ainenädala raames või kui õpilased esinevad kontserdil, näitusel.

Kahe või enama autori puhul osalevad loovtöö kaitsmisel kõik töö autorid.

Loovtöö kaitsmisel esitleb õpilane oma tööd suulise ettekandega orienteeruvalt kuue minuti jooksul. Õpilane koostab esitluse mõne esitlusprogrammiga või näitlikustab ettekannet postri, multimeedia, audiovisuaalsete vms vahenditega. Praktilise töö puhul võtab autor võimalusel töö kaitsmisele kaasa, kui pole loovtöö komisjoniga teisiti kokku lepitud.

Loovtöö esitlusel selgitab õpilane oma töö eesmärgi ja põhjendab teema valikut, tutvustab töö koostamise protsessi, esitab kokkuvõtte tööst ja analüüsib tulemust: kas eesmärk sai täidetud, mida õppis ja koges töö käigus.

Loovtööde kirjalikud osad on täies mahus leitavad Google Classroomi või mõne muu kokkulepitud veebiplatvormi lehelt, kuhu õpilased on need üles laadinud.

Loovtööde komisjoni otsusel säilitatakse parimate tööde kirjalikud osad kooli raamatukogus paber kandjal ja need on kättesaadavad kohapeal lugemiseks. Õpilaste loovtöödega seonduvaid materjale võib kasutada kooli õppetegevuses, kooli tutvustavates trükistes, kooli õppematerjalidena, võttes arvesse autorikaitse seadust.

5.5. Loovtööde hindamine

Loovtöö hindamisel lähtutakse kooli õppekavas sätestatud hindamise korrast.

Loovtöö hindamise eesmärgiks on kirjeldada loovtööle seatud eesmärkide täitmist ning anda seeläbi tagasisidet loovtöö kui terviku kohta ning kujundada kriitilist suhtumist oma töösse, julgustada õpilast järgmisteks loovtöödeks ning toetada sellega isiksuse arengut.

Loovtööle ja selle esitlemisele annab lõpliku hinnangu vähemalt kaheliikmeline hindamiskomisjon, kuhu võimalusel kuulub(vad) ka õpilase juhendaja(d).

Hinnang antakse:

- 1) töö sisule: töö vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamine, meetodite valik ja rakendus; terminite ja keele korrektne kasutamine, töö ülesehitus;
- 2) kunsttöö ning omaloomingulise muusikateose puhul antakse hinnang teose ideele, originaalsusele ja selle teostamisele, samuti uute seoste loomise oskusele; muusikateose esitamise puhul antakse hinnang kunstilisele teostusele;
- 3) loovtöö protsessile: õpilase algatusvõime ja initsiatiiv loovtöö teema valimisel, ajakava järgimine, kokkulepetest kinnipidamine, ideede rohkus, suhtlemisoskus;
- 4) loovtöö vormistamisele: teksti, jooniste, graafikute ja tabelite korrektne vormistamine, viitamine;

5) loovtöö esitlemisele: esitluse ülesehitus, näitlikustamine, kontakt kuulajatega. Loovtöö lõplikuks hinnanguks on „arvestatud“ või „mitte arvestatud“.

Kui loovtöö on hinnatud “mitte arvestatuks” kirjaliku töö vormistuslike vigade tõttu, siis on komisjonil õigus see töö tagasi lükata täienduste ja paranduste tegemiseks 2 nädala jooksul peale kaitsmist. Muul juhul toimub uus kaitsmine järgmise õppeaasta III trimestril järgmise lennu loovtööde kaitsmise ajal.

Kui loovtöö jäi 8. klassis tegemata, määratakse õpilane täiendavale õppetööle.

6. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus.

6.1. Kooli hindamisjuhendi aluseks on Põhikooli riiklik õppekava, Gümnaasiumi riiklik õppekava ning Põhikooli ja gümnaasiumi seadus.

6.2. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle analüüsimine, tagasiside andmine ning edasise arengu planeerimise alus.

6.3. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise.

6.4. Hinnatakse teadmisi, oskusi ning käitumist. Nõuded õpilase käitumisele esitatakse kooli kodukorras.

6.1. Teadmiste ja oskuste hindamise eesmärgid:

6.1.1. anda tagasisidet õpilase ainealasest edasiminekest ja toetada õpilase arengut;

6.1.2. innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;

6.1.3. suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;

6.1.4. suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;

6.1.5. anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

6.2. Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärgid:

6.2.1. suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorda ja õpilasreegleid;

6.2.2. motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid ja kujundada õpioskusi;

6.2.3. kujundada väärtus-, sotsiaalseid ja kodanikupädevusi.

6.2.4. Kool annab õpilasele ja vanemale käitumishindega ning suulist tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta jooksvalt ja kokkuvõtvalt iga trimestri lõpus.

6.2.5. Hinnetest ja hinnangutest teavitamise kord on sätestatud kooli kodukorras ning hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord kooli õppekavas. 2. – 9. klassi õpilaste hindamine toimub 5-palli süsteemis.

6.2.6. Õpetaja hindab õpilast viiepallisüsteemis, arvestades õpilase teadmisi, võimeid, püüdlikkust ja arengut. Protsessihinnetele laiema skaala andmiseks on õpetajal õigus hinnet tõsta või alandada, kasutades märke „+“ ja „-“. Kokkuvõtva hindamise puhul plusse ja miinuseid ei kasutata.

6.3. Hinnangute ja hinnete süsteem

- 1) Hindega „5“ („suurepärase“) hinnatakse suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust (edaspidi *õpitulemus*), kui see on täiel määral õppekava nõuetele vastav.
- 2) Hindega „4“ („hea“) hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi.
- 3) Hindega „3“ („rahuldav“) hinnatakse õpitulemust, kui see on valdavalt õppekava nõuetele vastav, kuid esineb puudusi ja vigu.
- 4) Hindega „2“ („mitterahuldav“) hinnatakse õpitulemust, kui see on vähesel määral õppekava nõuetele vastav, kuid esineb olulisi puudusi ja vigu.
- 5) Hindega „1“ („nõrk“) hinnatakse õpitulemust, kui see ei vasta õppekava nõuetele, esineb olulisi puudusi ja areng puudub.
- 6) Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse „+“ ja „-“ ja/või punktiarvestust, siis hinnatakse õpitulemust:

Hinne	Kirjeldus	Minimaalne tulemus hinde saamiseks
5+	Väljapaistev/silmapais tev	100%
5	Suurepärase	95%
5-	Väga tubli	90%
4+	Tubli	85%
4	Hea	80%
4-	Piisav	75%
3+	Keskpärane	70%
3	Rahuldav	60%
3-	Kesine	50%
2	Mitterahuldav	25%
1	Nõrk	0%

6.4. Kujundav hindamine

- 1) Kujundav hindamine on õppe kestel toimuv hindamine, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, väärtushinnanguid, käitumist ja hoolsust. Antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämist kohta. Innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega.
- 2) Õpetaja võib kasutada suulist või kirjalikku tagasisidet nii ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste kui ka üldpädevuste, õppe- ja kasvatuseesmärkide, käitumise, väärtushinnangute jm kohta. Sõnalised hinnangud toetavad heade tavade ning üldtunnustatud käitumisnormide ja hoiakute kujunemist.

- 3) Kujundava hindamise protsessi juhib õpetaja, kes püstitab õpieesmärke koos õpilastega; jälgib õpilasi õppeprotsessi käigus; analüüsib õpilase tugevusi ja nõrkusi, annab efektiivset tagasisidet; suunab küsimustega õpilasi mõtlema; toetab õpilaste eneseregulatsiooni ja kasutab kujundavast hindamisest saadud infot oma töö planeerimisel. Tagasiside kirjeldab vahetult ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.
- 4) Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste tegevuse hindamisse, et arendada oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ja kohandada. Näiteks võivad kaasõpilased analüüsida õpilase tugevaid külgi ning tuua välja arenguvajaduse, mida õpilane saab järgmine kord arvesse võtta.
- 5) Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimispäevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.
- 6) Kujundava hindamise osaks on arenguestlus, kus analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut ning seatakse uued eesmärgid, arenguestluse oluline osa on õpilase enesehindamine. Õppija arengu toetamiseks võib aineõpetaja läbi viia toetava arenguestluse.
- 7) Lisaks ainealastele teadmistele hinnatakse õpilase aktiivsust ja efektiivsust tunnis, õppevahendite olemasolu, koduste tööde sooritamist ja õppetundides osalemist/puudumist.

Suuliste ja kirjalike hinnangute kasutamine 1.kooliastmes

- 1) 1. klassi õpilasele antakse sõnaline ja/või kirjalik hinnang lähtuvalt tema arengust, õpioskuste kujunemisest, õppeprotsessis osalemisest, õpitulemustest, kohanemisest ja sotsiaalsetest ning endaga toimetuleku oskustest. I trimestril täidab õpilane enesehinnangu lehe. II trimestril viiakse läbi arenguestlused, kus osaleb õpilane koos vanema(te)ga. III trimestril antakse kirjalik tagasiside.
- 2) Alates 2. klassist on numbriline hindamine.
- 3) Suuliseid hinnanguid annab õpetaja õppeprotsessis.
- 4) Sõnalised hinnangud annavad teavet õpilase arengu, õppeprotsessis osalemise, õpi- ning käitumisoskuste kujunemise ja õpitulemuste kohta. Hinnanguid antakse nii suulises kui kirjalikus vormis õppeprotsessi käigus ning perioodi lõpus.
- 5) Sõnaline hinnang toetab lapse eneseusku, väljendab lugupidamist lapse püüdluste vastu ja innustab teda edaspidiseks.

6.5. Individuaalse õppekava (edaspidi IÕK) järgi õppivate õpilaste hindamisel arvestatakse IÕK-s sätestatud erisusi (vt Lisa 9 dokumenti TUG tugiteenused ja –meetmed).

6.6.Teadmiste ja oskuste hindamine ning hinnetest teavitamine

- 1) Õpilase teadmisi ja oskusi hindab aine- või klassiõpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele.
- 2) Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- 3) Trimestri/poolaasta algul teeb vastava aine õpetaja õpilastele e-kooli tunnikirjelduse kaudu teatavaks õppeaines nõutavad teadmised ja oskused ja nende hindamise põhimõtted ning korralduse.
- 4) Trimestri/poolaasta õpitulemuste omandamist kontrollivate kontrolltööde aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste aineõpetajatega. Kontrolltööd registreeritakse e-koolis kontrolltööde tabelis, et vältida kokkulangevust teiste õppeainete töödega. Kontrolltöö vm ulatuslikuma töö toimumise aeg teatatakse õpilasele vähemalt viis õppepäeva enne selle toimumist.
- 5) 8. klassi õpilased sooritavad kooli poolt määratud üleminekueksami B-keeles ja loovtöö. Loovtööde teemad kinnitab õppejuht hiljemalt II poolaasta algul. B-keeles eksami vormi kinnitab direktor hiljemalt III trimestri algul.
- 6) 11. klassi õpilased sooritavad uurimistöö.
- 7) 12. klassi õpilased sooritavad riigieksamid ja gümnaasiumi lõpetamise tingimusena ka koolieksami.
- 8) Kui suuline vastus (esitlus), kirjalik või praktiline töö/tegevus on hinnatud hindegaga «mitterahuldav» või «nõrk» või on hinne jäänud välja panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks 10 õppepäeva. Parandushinne märgitakse e-kooli päevikus tärniga.
- 9) Olulistest tegemata töödest saab õpilane ja tema vanem esmalt teada e-kooli vahendusel. Õpetaja märgib e-kooli hindelahtrisse „0“, mis tähendab, et järeltöö sooritamise on kohustuslik. Kui õpilane ei ole ilmunud järeltööle õpetajaga kokkulepitud ajal, siis informeerib aineõpetaja vanemat e-kooli kaudu, märkides töö toimumise päeva, töö teema ja järelevastamise tähtaja. Kui õpilane ei ole ilmunud järeltööle 10 tööpäeva jooksul peale kooli tulemist, siis asendatakse „0“ hindegaga „nõrk“, sest antud teema ulatuses on õpilasel õppekava täitmata. Pärast haigust või muud mõjuvat põhjust peab õpilasel olema „0“ likvideerimiseks aega vähemalt 10 õppepäeva. Peale trimestrihinde välja panemist ei ole e-koolis enam märgat „0“. Õpilase pikaajalise haiguse puhul võib aineõpetaja rakendada erisusi.
- 10) Mitterahuldava või nõrga hinde saanud õpilane on kohustatud osalema konsultatsioonitundides õpiabi saamiseks ja sooritama järeltööd õpetajaga kokkulepitud ajal.
- 11) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi (ka tehisarv) kasutamine või mahakirjutamine õpilase poolt, võib vastavat suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „1“ („nõrk“).

6. 7. Järelevastamise kord

- 1) Õpilasel on võimalus järelevastamiseks, kui tal on kohustuslik hindeline töö

sooritamata või hinnatav tulemus on hinnatud hindega „mitterahuldav“ või „nõrk“.

- 2) Järelevastamine ja järeltööde sooritamine toimub õpetajaga kokkulepitud ajal.
- 3) Järeltööd sooritatakse üldjuhul ühel korral ning kokkuvõtva hinde väljapanemisel arvestatakse viimast hinnet.
- 4) Järeltöö hindamisel kehtib kokkulepitud hindamisskaala.
- 5) Järele ei saa vastata hinnet „1“ („nõrk“), kui see on saadud kõrvalise abi või mahakirjutamise tõttu.

6.8. Kokkuvõttev hindamine ja teavitamine

Kokkuvõttev hinne on õppeaine trimestri- või poolaasta- ja aastahinne. Kui õpilane jäetakse õppenõukogu otsusel täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine aastahinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi. Kokkuvõttev hinne ei ole hinnete aritmeetiline keskmine.

- 1) Õpilase õpitulemusi õppeaines hinnatakse kokkuvõtvalt trimestri või kursuse lõppedes viiepallisüsteemis ning kursusehinnete alusel kooliastmehinnetega viiepallisüsteemis.
- 2) Valikkursuste hindamisel võib kasutada hinnanguid «arvestatud» ja «mittearvestatud», neid hinnanguid ei teisendata viiepallisüsteemi.
- 3) Kokkuvõttev hinne ja/või hinnang antakse trimestri või poolaasta lõpul antud trimestri/poolaasta jooksul saadud hinnangute ja/või hinnete alusel. Erandjuhtumid kehtestatakse individuaalse õppekava ja tugikomisjoni otsusega.
- 4) Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud trimestri- või poolaastahinnete alusel põhikoolis ja kursusehinnete alusel gümnaasiumis enne õppeperioodi lõppu.
- 5) Kui õpilane ei ole kokkuvõtva hinde väljapanemise ajaks nõutavaid töid sooritanud, arvestatakse märget „0” nagu hinnet „1”, mis tähistab nõutavate teadmiste ja oskuste puudumist.
- 6) Õppeaines, kus õpilane pole mõjuval põhjusel sooritanud vajalikke töid, kokkuvõtvat hinnet välja ei panda. Tunnistusele märgitakse põhjus.
- 7) 1. klassi õpilane saab kokkuvõtavad hinnangud õppeaasta lõpus. Kokkuvõtivate hinnangutega tunnistus vormistatakse e-koolis. Kokkuvõtavad sõnalised hinnangud kirjeldavad õpilase arengut, õppetöös osalemist, kooliastme pädevuste ja õpioskuste kujunemist ning teadmiste ja oskuste omandamist. Kokkuvõtvides hinnangutes toob õpetaja esile lapse edusammud ja juhib tähelepanu arendamist vajavatele oskustele ning annab juhiseid edasiseks tegutsemiseks.
- 8) Õpilasele, kelle kokkuvõttev hinne on „mitterahuldav“ või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata mõjuval põhjusel, rakendatakse valikuliselt meetmeid - dokument „HEV õpilaste tugisüsteemid Tallinna Ühisgümnaasiumis“, mille eesmärgiks on aidata õpilasel omandada nõutavad teadmised ja oskused.
- 9) Õpilasele, kellel on õppeaine hinnatud „mitterahuldav” või „nõrk” või kellele on antud

samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines tugikava või individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, parandusõpe jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

10) Kui õppeaine kokkuvõttev hinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, loetakse see vastavaks hindele „nõrk“.

11) Õppeaine aastahinne pannakse välja trimestrihinnete alusel. Gümnaasiumis ei ole aastahindeid, vaid on kooliastmehinne kõikides gümnaasiumi ainetes kursuste kokkuvõttena.

12) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja kolm päeva enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetöele.

13) Vanema avalduse alusel võib õpilane 9. klassi lõpetada kahe mitterahuldava aastahindegaga.

14) Õpilast ja tema seaduslikku esindajat teavitatakse õppeaasta keskel kokkuvõtivatest hinnetest ja hinnangutest e-kooli kaudu. Õppeperioodi lõpus või õpilase koolist lahkumisel väljastatakse vanema soovil paber kandjal tunnistus.

6.9. Käitumise ja hoolsuse hindamine põhikoolis

1) 1.-9. klassi õpilase käitumist ja hoolsust hinnatakse aineõpetajate poolt iga trimestri lõpus. Gümnaasiumis käitumist ja hoolsust eraldi ei hinnata.

2) Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra ja õpilasreeglite täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetes: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.

3) Käitumist ja hoolsust hinnatakse sõnaliselt: „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“ ja „mitterahuldav“.

4) Käitumise aastahindeks pannakse „mitterahuldav“ kooli õppenõukogu otsusel.

5) Käitumishindegaga „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane, kes täidab kooli kodukorra nõudeid ja õpilasreegleid eeskujulikult ja järjepidevalt.

6) Käitumishindegaga „hea“ hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid.

7) Käitumishindegaga „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi.

8) Käitumishindegaga „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid, ei allu õpetajatele ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme. Õpilase käitumise võib hinnata „mitterahuldavaks“ õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

9) Põhikooli õpilase käitumist võidakse hinnata „mitterahuldava“ hindegaga juhul, kui õpilane on ühe trimestri jooksul puudunud korduvalt (5 tundi) ilma mõjuva põhjuseta.

Klassijuhatajal on õigus käitumishinnet alandada kui selleks on mõjuv põhjus.

10) Hoolsushindegaga „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetes alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel töökas ja järjekindel, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.

- 11) Hoolsushindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetes kohusetundlikult, on töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel, hoolikas ning õpib võimetekohaselt.
- 12) Hoolsushindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel ega õpi oma tegelike võimete kohaselt.
- 13) Hoolsushindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetes lohakalt ja vastutustundetult.

6.10 Õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmine

- 1) I - III kooliastmes jäetakse õpilane täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt kahe trimestri või II poolaasta lõpus antud hinnetest või sõnalistest hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või anda samaväärne kokkuvõttev sõnaline hinnang. Täiendav õppetöö loetakse sooritatuks vähemalt „rahuldava“ tulemuse korral ja õpilane viiakse üle järgmisesse klassi.
- 2) Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.
- 3) I - III kooliastmes võib õppenõukogu põhjendatud otsusega erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamast õppeaines pandud välja aastahinne „puudulik“ või „nõrk“, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisel õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema välja toodud kaalutlused, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama.
- 4) Õppenõukogu otsusel võib jätta õpilase klassikursust kordama ilma täiendava õppetöota juhul, kui „mitterahuldavate“ hinnete põhjuseks on põhjuseta puudumised.
- 5) Õppenõukogu otsusel võib jätta põhikooli õpilase klassikursust kordama ilma täiendava õppetöota juhul, kui selleks on avaldanu soovi lapsevanem või seaduslik esindaja.

6.11. Tasemetööd

Riiklike tasemetööde õppeained, vormid ja aja, tasemetööde ettevalmistamise, koostamise, läbiviimise ja hindamise juhendi ning ühtsete põhikooli lõpueksamite läbiviimise, tulemuste analüüsimise tingimused ja korra kehtestab haridus- ja teadusminister.

7. Klasside lõpetamise ja järgmise klassi üleviimise tingimused

Õpilase järgmise klassi üleviimine

- 1) Õpilase järgmise klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.
- 2) I - III kooliastmes viiakse õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, üle järgmise klassi peale õppeperioodi lõppu. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmise klassi üle õppeaasta lõpuks.
- 3) Õpilase puhul, kellele on koostatud individuaalne õppekava, tehakse otsus õppenõukogu poolt lähtuvalt individuaalsest õppekavast.
- 4) Gümnaasiumis peab järgmisesse klassi üleviimiseks olema üldjuhul kõik kursused hinnatud positiivselt.

7.1. Põhikooli lõpetamine

Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt „rahuldava“ tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

- 1) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
  - kellel on üks „nõrk“ või „puudulik“ eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
  - kellel on kahes õppeaines kummaski üks „nõrk“ või „puudulik“ eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.
- 2) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel on kooli individuaalse õppekavaga või koolivälise nõustamismeeskonna soovitude alusel koostatud õppekavaga vähendatud või asendatud õpitulemusi, on lõpetamise aluseks tema individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt *Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele*.
- 3) Uussisserändajast õpilane, kes asus eesti õppekeelega koolis või klassis õppima viimase **kuue** õppeaasta jooksul, võib eesti keele riigieksami asemel sooritada eesti keele teise keelena eksami.
- 4) Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina. Koolieksami ettevalmistamisel ja hindamisel lähtutakse koolis kehtestatud hindamispõhimõtetest.

7.2. Gümnaasiumi lõpetamine

7.2.1. Gümnaasiumi lõpetamiseks vajalikud kooliastmehinded kujunevad läbitud kursusehinnete põhjal.

7.2.2. Gümnaasiumi lõpetamiseks peavad kõik kooliastmehinded olema vähemalt rahuldavad.

7.2.3. Samuti peavad olema vähemalt rahuldavalt sooritatud uurimistöö ning õppesuunast tulenev ainevaldkonna koolieksam.

7.2.4. Gümnaasiumi lõputunnistuse annab gümnaasium õpilasele:

1) kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad või valikkursuste puhul rahuldavad või arvestatud;

2) kes on sooritanud õppeaine kohustuslikule mahule vastavad eesti keele või lõikes 4 sätestatud tingimustel eesti keele teise keelena, matemaatika ja võõrkeele riigieksamid;

3) kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele gümnaasiumi koolieksami;

4) kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul õpilasuurimuse või praktilise töö, välja arvatud kooli lõpetamisel eksternina.

7.3. Hinnangute ja hinnete vaidlustamise kord

Hinde ja hinnangu vaidlustamine

1) Õpilaste hindamisel tekkinud vaidlusküsimusi lahendatakse eelkõige õpilase, tema seadusliku esindaja ja aineõpetaja koostöös. Vajadusel kaasatakse klassijuhataja ja õppejuht.

2) Õpetajal on kohustus selgitada hindamise põhimõtteid, korda ja hindamise kriteeriume ning põhjendada hinde ja hinnangu õigsust ning nõuetele vastavust.

3) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teada saamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.

4) Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest lõikes 1 nimetatud taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

5) Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus õppenõukogu otsusega mittenõustumine, samuti õpetamist ja kasvatamist puudutavate vaidlusküsimuste korral pöörduda kooli direktori, hoolekogu ja/või kooli üle riiklikku järelevalvet teostava ametiisiku poole.

7.4. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord.

7.3.1. Tuge vajavateks õpilasteks loetakse

Haridusliku erivajadusega (edaspidi HEV) on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, või tervislik seisund toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid jms) või taotletavates

õpitulemustes. HEV õpilaseks loetakse õpilast, kellele on kooliväline nõustamismeeskond soovitanud tõhustatud või eritoe alusel õpet.

7.3.2 Koolis on välja töötatud õpilaste nõustamise ning tugiteenuste ja -meetmete rakendamise süsteem, mida vastavalt vajadusele täiustatakse (vt dokumenti TÜG tugiteenused ja -meetmed).

7.3.3. Haridustulemuste saavutamise lähtealusteks on:

7.3.3.1. hariduslike erivajaduste võimalikult varajane väljaselgitamine;

7.3.3.2. klassijuhataja ja aineõpetaja poolne õpilase esmane abistamine ja nõustamine;

7.3.3.3. õppekavas olevate optimaalsete lahenduste ning tugiteenuste ja -meetmete rakendamine;

7.3.3.4. lapsevanemale adekvaatse info edastamine lapse probleemi ja abistamisvõimaluste kohta ning lapsevanema kaasamine;

7.5. Õpilase arengut suunavad ja soodustavad võimalused koolis:

- osavõtt aineolümpiaadidest, projekt- ja uurimuslikest töödest;
- klassiväline töö (konkursid, viktoriinid, võistlused);
- aine- ja huviringide töö;
- esmane õpiabi aineõpetajatelt (konsultatsioonid, järelaitamine);
- pikapäevarühm;
- õppetöö tõhustamiseks tunnis kasutatakse diferentseeritud tööd ja hindamist;
- logopeediline õpiabi;
- eripedagoogiline õpiabi;
- eripedagoogiline lisatoe rühm;
- psühholoogiline nõustamine;
- sotsiaalpedagoogiline nõustamine;
- kooli hariduslike erivajadustega õpilaste õppekoordinaatori kaasamine;
- muukeelsete õpilaste individuaalne järeleaitamine/ toetamine;
- individuaalse õppekava rakendamine;
- koostöövestlused (klassijuhataja-tugispetsialist-lapsevanem-aineõpetaja);
- õpilase eneseanalüüsile suunamine;
- tunnis ärritunud õpilase puhul rahunemiskoha kasutamine;
- mõjutusvahendite astmestik käitumisprobleemidega õpilaste kasvatustööks;
- koduõpe lapsevanema soovil või tervislikel põhjustel;
- haiglaõpe;
- arenguvestlused;
- kooliõe vastuvõetud meditsiiniliseks nõustamiseks.

7.6. Kui koolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, kelle eestikeelse õppe kogemus põhikoolis on olnud lühem kui kolm õppeaastat, võib kool õpilase või

piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada eesti keel teise keelena ainekava alusel.

7.7. Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppesist.

7.8. HEV õpilaste õppe toetamiseks võib vajadusel kasutada arutelu tulemusel leitud tunniressurssi.

7.9. Individuaalne õppekava (IÕK) ja eriklassis või ühele õpilasele keskendatud õppe korraldus on kirjeldatud dokumendis Tallinna Ühisgümnaasiumi tugimeeskonna töö toimimine ja Tallinna Ühisgümnaasiumis rakendatavad tugiteenused ja -meetmed.

8. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.

8.1. Kooli õpetajate koostöö toimub läbi erinevate ühistegevuste, -ürituste ning ühiste arutelude.

8.2. Koolis toimuvad õpetajatele regulaarselt õpitoad, kus kõik õpetajad on jagatud nelja gruppi ning kus arutatakse ühiselt erinevate õppekorraldust ja õppesisu puudutavatel teemadel.

8.3. Kooli õpetajad-tugimeeskond-juhtkond on jagatud neljaks õpitoa tiimiks.

8.4. Õpitubade toimumisajad on õppeaasta alguses kokku lepitud ja lisatud kooliaasta üldtööplaani. Pikemateks kohtumisteks kasutatakse iseõppepäevi.

8.5. Õpitoad toimuvad kontaktkohtumistena. Mõjuval põhjusel on võimalik osaleda läbi veebi.

8.6. Õpitoa pikkus on 60-90 minutit.

8.7. Õpitoast puudumisel viiakse ennast iseseisvalt läbitud teema ja materjaliga kurssi.

8.8. Kõikidel õpitubadel on jagatud materjalidega kaust.

8.9. Puudumisest või hilinemisest antakse õpitoa juhile enne kokkusaamist teada.

8.10. Õpitoas keskendumise lahendustele, hoia me teemat fookuses, kuulame igaühe arvamust ja oleme mõttega kohal.

8.11. Osaleme õpitoas ettevalmistunult ehk oleme teinud ära koduse töö ja õpitoaks shäälestunud.

9. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine.

9.1. Karjääriteenuste korraldus toetab õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

9.2. Karjääriteenuste korralduse abil suuname õpilast:

9.2.1. teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning kutseplaanide konkreetsemaks muutumisele;

9.2.2. arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisoskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;

9.2.3. arendama oskust seada endale eesmärged ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;

9.2.4. kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;

9.2.5. tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.

9.3. Karjääriteenuste kättesaadavus

Õpilastele on karjääriteenused kättesaadavad läbi alljärgneva:

9.3.1. läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ kõigi ainete raames;

9.3.2. klassijuhataja poolt algatatud tegevused;

9.3.3. klassiülesed üritused;

9.3.4. ülekoolilised üritused;

9.3.5. kooli raamatukogu;

9.3.6. kooli e-keskkonnad;

9.3.7. (rahvusvahelised) projektid;

9.4. Karjääriteenuste korralduse põhimõtted

9.4.1. kaasame õpilasi karjääriga seotud tegevuste kavandamisse ja elluviimisesse

9.4.2. teeme koostööd karjääriteemadega haakuvate töörühmadega koolisiselt ja organisatsioonidega kooliväliselt

9.4.3. kaasame kooli kogukonda: õpilaste perekondi, vilistlasi ja organisatsioone meie kooli ümbruskonnas

9.4.4. teavitame edasiõppimise võimalustest nii õpilasi kui lapsevanemaid

9.4.5. toome õpilaste ette reaalseid inimesi ja nende lugusid

9.4.6.pakume õpilastele vahetut kontakti ja kogemusi

9.4.7.pakume õpilastele valikuvõimalusi, võimalusi lähtuda oma huvidest ja vajadustest

9.4.8.toetame järjepidevat karjääriteemadega tegelemist, mis võimaldab süvenevat eneseanalüüsi ja oma huvide ja võimaluste tundmaõppimist

9.5. Karjääriteenuste korralduse eesmärgid I kooliastmes

9.5.1.Toetame õpilasel positiivse hoiaku kujunemist õppimisse ning esmaste õpioskuste omandamist. Mänguliste tegevuste abil aitame õpilasel kujundada ning õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Tutvustame õpilasele erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.

9.5.2.Õpilase oodatavad tulemused ja pädevused I kooliastme lõpuks:

- iseloomustab iseennast;
- nimetab enimtuntud ameteid, kirjeldab nende vajalikkust;
- oskab kirjeldada vanemate tööd;
- mõistab oma tegevuse ja tulemuse vahelisi seoseid;
- tunneb huvi ümbritseva maailma vastu, tahab õppida;
- kasutab raha lihtsamates tehingutes;
- on kohusetundlik, tunnetab lubadustest kinnipidamise olulisust.

9.6. Karjääriteenuste korralduse eesmärgid II kooliastmes

9.6.1. Toetame õpilase sotsiaalsete ja toimetulekuoskuste arendamist, oma huvide ja võimete tundmaõppimist ning arendamist. Aitame õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Tutvustame õpilasele erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.

9.6.2. Õpilase oodatavad tulemused ja pädevused II kooliastme lõpuks:

- jälgib ja õpib tundma oma isiksuseomadusi, oskusi, huvisid, võimeid, õpitulemusi;
- leiab tegevusi, mis võimaldavad õppida tundma ja arendada oma võimeid ja oskusi, sh huvialaringides osalemine;
- kirjeldab enda oskusi ja võrdleb neid kaaslastega ja iseenda varasemate sooritustega;
- kirjeldab erinevaid elukutseid;
- organiseerib iseseisvalt oma päevaplaani;
- oskab leida vajalikku infot.

9.7. Karjääriteenuste korralduse eesmärgid III kooliastmes

9.7.1. Toetame õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustumist, õpioskuste arenemist ning esmaste kutsevalikutega seostamist. Suuname õpilasi mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Seejuures käsitleme kriitiliselt töö ja kutsega seotud stereotüüpseid suhtumisi, et need ei muutuks õpilase tulevikuväljavaadete piirajateks. Teavitame õpilasi erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustame neid kasutama. Vahendame õpilasele teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning loome võimalusi saada kutsenõustamist.

9.7.2.Õpilase oodatavad tulemused ja pädevused III kooliastme lõpuks:

- analüüsib enda isiksust;
- eristab oma tugevaid ja nõrku külgi ja seostab neid erinevatel kutsealadel töötamise eeldustega;
- kasutab eneseanalüüsi tulemusi karjääri planeerimisel;
- teab tööturu üldist olukorda, prognoose ja vajadusi, erinevaid ettevõtluse vorme;
- teab kutseid ja ameteid ning kohalikke majandustegevusi valdkondi;
- oskab leida infot tööturu kohta;
- teadvustab ennast tulevase töötajana;
- teab haridustee jätkamise võimalusi, oskab näha hariduse ja tööturu vahelisi seoseid;
- teab karjääriplaneerimise põhimõtteid ja arvestab nendega karjäärivalikute tegemisel;
- suudab otsustada ja teadlikult arvestada otsuseid mõjutavate teguritega;
- kasutab vajaduse korral karjääriteenuseid (karjäärinõustamine, karjääriinfo vahendamine, karjääriõpe);
- teadvustab erinevate elurollide ja -stiilide seoseid tööga;
- omab teadmisi ja oskusi isikliku karjääriplaani koostamiseks;
- saab aru oma vastutusest karjääri planeerimisel.

9.8. Aineõpetaja tegevused:

9.8.1. karjääriõpetuse teemade põimimine ainetundidesse;

9.8.2. õpilaste eneseanalüüsi ja võimete arendamise toetamine;

9.8.3.õpilaste suunamine ainealaste veerandi- ja aastaeesmärkide seadmisele;

9.8.4.erialaga seotud (inimeste) lugude toomine õpilasteni, mh kasutades infotehnoloogia võimalusi;

9.8.5.ainealaste teadmiste ja -oskuste seostamine praktika ja õpilaste eesmärkidega;

9.8.6. õpilaste julgustamine aineüritustes osalemiseks, mh olümpiaadid ja konkursid, projektid.

9.9. Klassijuhataja tegevused:

9.9.1. klassijuhatajatundide kasutamine karjääriteenuste korralduse eesmärkidel;

9.9.2. arenguvestluste läbiviimisel karjääriteemadele täiendava rõhu panemine;

9.9.3. õpilase õpimapi / portfoolio koostamise eestvedamine (soovituslik);

9.9.4. õppekäikude korraldamine erinevatesse organisatsioonidesse;

9.9.5. erinevaid elukutseid ja karjäärivõimalusi esindavate külaliste kutsumine;

9.10. Klassiüleste / ülekoolliste ürituste korraldajatele

9.10.1. kooli olemasolevatele üritustele karjääriteemadega seotud aspektide lisamine;

9.10.2. õppekäikude korraldamine erinevatesse organisatsioonidesse;

9.10.3. erinevaid elukutseid ja karjäärivõimalusi esindavate külaliste kutsumine;

9.10.4. karjääripäevade läbiviimine;

9.10.5. töövarjupäevade korraldamine;

9.10.6. tööpraktikate korraldamine;

9.10.7. õpioskuste võistluste tegemine;

9.10.8. aasta õppurite tiitlite väljaandmine;

9.10.9. karjäärinõustajaga kohtumiste organiseerimine;

9.10.10. e-keskkondades (kooli kodulehel, blogis ja/või sotsiaalvõrgustikes) karjääriinfo jooksev jagamine;

9.10.11. kooli raamatukogu karjääriteemaliste materjalide propageerimine;

9.10.12. karjääristendi korraldamine;

9.10.13. temaatiliste vestlusringide korraldamine;

9.11. Karjääriteenuste määratlus

9.11.1. Karjääriteenused hõlmavad:

- karjääriõpet,
- karjääriinfot,
- karjäärinõustamist.

10. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus.

10.1. Klassi-, aineõpetajad ja tugispetsialistid jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete arendamiseks selgitab kool välja õpilase individuaalsed õpivajadused ja valib sobivad õppemeetodid, sh diferentseeritud õppe. Põhikool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde ning tugiteenuste ja -meetmete rakendamise.

10.2. Põhikool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamisel nii koolis kui kodus.

10.3. Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse. Teavitamine toimub: õppetunnis, õppekäikudel, arenguvestlustel, klassikoosolekutel, kodulehe ja kooli facebook-i lehe kaudu jm.

10.4. Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja suuremad ülekoolilised planeeritavad üritused tehakse üldjuhul õpilasele teatavaks õppeperioodi (trimestri) või poolaasta algul.

10.5. Hindamise põhimõtetest teavitatakse õpilasi ja lapsevanemaid perioodi alguses tunnis ja e-kooli kaudu esimeste tundide sissekandes.

11. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

11.1. Muudatused ja täiendused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

11.2. Üldjuhul kehtestatakse muudatused uue õppekava alguses.

11.3. Kooli õppekava kinnitab direktor.

Õppekava kehtib alates 01.09.2024.